

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDEGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. – KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az «Értesítő»-t a társulat tagjai díj nélkül kapják

☛ Megjelenik minden hó utolsó napján ☛

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkára.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

SZERKESZTŐSÉG:

==== Budapest, IV. kerület, Himző-utca 1. szám, földszint. ====

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert céégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Bpest, IV., Himző-u. 1. sz. földsz.) vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	20	frt	—	kr.
$\frac{1}{2}$	10	—	—	—
$\frac{1}{4}$	6	—	—	—
$\frac{1}{8}$	3	50	—	—

Egész évre szóló hirdetéseknél husz százalék engedmény.

Szövetségi ügyek.

Jegyzőkönyv (az előző számokban megjelent közlemények befejezése.)

Stadler Károly: A jövő évben a nemzetközi szövetség ülése Budapesten fog megtartatni. Nagyon ajánlatos, hogy a mi jövő évi közgyűlésünk megtartásának helyét illető kérdést a nemzetközi szövetség ülésének kérdésével kapcsolatban tárgyaljuk. A kérdés igen nagy horderejű. Mi, budapestiek igen sokat várunk a nemzetközi szövetség közgyűlésétől az idegenforgalom emelése érdekében. Ajánlatos, hogy ezen időre minél nagyobb számban tömöröljünk itt Budapesten, úgy hogy ezen alkalommal egyuttal a mi közgyűlésünket is meg lehetne tartani. (Helyeslés!) Szívesen hozzájárulok azonban ahhoz, hogy közgyűlésünk 1903. évben Temesvárott tartassék meg.

Glück Frigyes: A tetszésnyilatkozatból azt veszem észre, hogy a közgyűlés szívesen fogadja jövő évi közgyűlésünknek Budapesten leendő megtartását. A budapesti ipartársulat és a központi igazgatóság azon lesz, hogy ezen közgyűlés egy nappal a nemzetközi szövetség ülése előtt tartassék meg, hogy házi, kebelbeli teendőinket előbb elvégezhessük és tevékenységünket aztán annál inkább a nemzetközi szövetség ülésének szentelhessek. Ez azért is jobb, mert a kétszeri ünnepség kimerítő, s a vendéglősök és szállodások országos szövetsége tagjainak is ajánlatos, hogy itt mindenkivel megismerkedhessenek és vendégeinket a tervbe veendő kirándulásokra elkísérhessek.

(Felteszi a kérdést szavazás céljából.)

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

Glück Frigyes: A legközelebbi közgyűlés eszerint a jövő évben is Budapesten fog megtartatni és pedig szeptember hó első napjaiban. Schubert úr indítványát a közgyűlés elfogadja és a temesvári kartársak meghívása alapján elhatározza a közgyűlés, hogy az 1903. évi közgyűlés Temesvárott tartassék meg. (Helyeslés!)

A napirend ki van merítve. Mielőtt a közgyűlést befejezném, bejelentem, hogy egy sürgöny érkezett a temesvári kartársak egyesületétől. (A titkár felolvassa. Éljenzés) Méltóztassanak tudomásul venni.

Felolvastatom egyuttal szeretett elnökünknek hozánk intézett levelét. (Olvastatik a következő levél:)

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Néhai Kommer Ferencz kedves sógorom váratlan elhalálása miatt mély fájdalom és szomorúság költözött családi otthonomba, magam pedig olyan lelki állapotba

jutottam, hogy egy részt a leküzdhetetlen bánat, mely lelkemet fogva tartja, másrészt a súlyos gond, mely éppen ezen haláleset következtében a családi ügyek körül reám nehezedik, képtelenné tesznek arra, hogy azt a nehéz feladatot, mely az országos szövetség ügyeinek vezetésével jár, teljesíteni tudjam.

Ezen oknál fogva tehát kérem a tisztelt Közgyűlést: méltóztassék engemet az elnöki tisztségtől a mai közgyűlésben hozandó határozattal egyszersmindenkorra felmenteni.

Midőn a tisztelt közgyűléstől ezen elhatározásomért, melyre a sors kegyetlen elbánása kényszerít, ezennel bocsánatot kérek, egyuttal fogadják szeretett kartársaim a belém helyezett megtisztelő bizalmukért hálás köszönetemet és azon ígéretet, hogy a mennyire tehetségemtől és erőmtől telik, szerényebb hatáskörben ezentúl is a szövetség, illetőleg iparunk javára fogok törekedni.

Budapesten 1901 szeptember 2-án.

Kartási üdvözléttel *Gundel János.*

Stadler Károly. Mélyen tisztelt közgyűlés! váratlan megdöbbenéssel veszünk tudomást e levélről és nem hiszem, hogy e perczen ne gondolnánk mindnyájan a legmélyebb fájdalommal azon indító okokra, melyek szeretett elnökünket e lépésre kényszerítették. Hisz jól tudjuk azt mindnyájan, hogy egy ily gyász eset mily borzasztó hatással van az ember kedélyvilágára. Megtörik az emberi szív érzése a fájdalom nagyságán; ez dominálja ily lelki állapotban minden cselekvésünket. Mi mind átérezzük a csapás nagyságát és jól tudjuk, hogy Gundel János szeretett elnökünk, ki nemes céljaink ügyével annyira összeforrott velünk a multban, egy nehéz és hosszú küzdelem után irta meg levelét. Ő ugyanis nem akar csak elnökünk lenni, hanem mint ilyen, ügyünket ismert buzgóságával, lelkiismeretességével akarja vezetni. Most kételkedett erejében, hogy a fájdalom sulya alatt lelkiismeretesen megfelelh-e elnöki kötelességeinek? csak a fájdalom sugalta neki e lépést; s mi reméljük, hogy az idő meghozza majd szeretett elnökünknek a gyógyulást. Ezért kérem a t. közgyűlést, hogy ne vegyük tudomásul ezt az elhatározást, mely csak a lelki fájdalom perceiben született meg. Ő annyira össze van forrasztva a mi ügyünkkel, hogy működésétől, vezetésétől a szövetség további fennállása és fejlődése függ. Nagy fájdalomment keresztül, de hiszszük, hogy idővel le fogja küzdeni lelkében a keserűség erejét; s ekkor ragaszkodásunk láttára nem hiszem, hogy elhagyna bennünket. Ne fogad-

juk el lemondását. Tudomásom van róla, hogy kedves alelnökünk, Glück Frigyes ur addig az összes ügyeket elvégezi, míg szeretett elnökünk visszatér körünkbe; s mindezt csak azért teszi meg az alelnök ur, hogy Gundel Jánosnak ne kelljen elhagynia az elnöki széket. (Glückhez fordul:) Fogadd el, kedves barátom az ügyek vezetését; hozd meg ez áldozatot a mi ügyünknek; fáradságodért mindnyájan halásak leszünk neked.

Glück Frigyes. Stadler Károly ur szavai oly igazak, oly hűek, hogy azok mindnyájunk szívében visszhangra találnak. Erkölcsi kötelességemnek tekintem, hogy addig, míg szeretett elnökünk köztünk jelen nem lehet, a reám háruló bizalomnak szerény tehetségemmel képest eleget tegyek. Kijelentem tehát, hogy egy évre az elnöki teendők ellátását magamra vállalom. Bár fájdalmas az ok, mely erre kényszerít, de hiszem, hogy szeretett elnökünk jelen elhatározásunkkal be fogja érni és újra visszatér köztünk. Méltóztassék átíratot intézni hozzám, melyet a központi igazgatóság és én irunk alá. Intézményünk érdekében vissza kell vonnia a lemondást, mert ettől szövetségünk jövője függ. Szükségünk van az ő közkedvelt egyéniségére, mert szövetségünk elnöke, elnöke egyúttal az összes szövetségeknek. A jövő évi nemzetközi szövetségi ülést is ő hívta egybe, tehát jelen kell lennie ott.

Egyéb tárgy nincs, mint annak bejelentése, hogy Priváry ur indítványa alapján ma délután 4 órakor a szövetség nevében koszorút fogunk helyezni szeretett kartársunk: Kommer Ferencz sirjára. A gyűlést Seres ur végezte; befolyt koszorura 65 kor. Gyülekezés a Pannónia szállodában lesz. Méltóztassék tudomásul venni. (Helyes!)

Mélyen t. közgyűlés! Mielőtt az országos szövetség első közgyűlését berekeszteném, engedjék meg, hogy rövid szavakkal köszönetet mondjak azoknak a lelkes férfiaknak, kik, habár kevesen vannak is, velem együtt egy lelkesedéssel és egy kitartással törekednek ügyünk céljainak megvalósítására. Remélem, hogy a mint át vagyok hatva ügyünk igazságos voltától, ugy ezt szövetségünk minden barátja elmondhatja magáról. S amig így haladunk a cél felé, ügyünk nincs elvesztve. A mai tárgyaláson számszerint láttuk, hogy mily kevesen vagyunk s hogy mily nagy szükségünk van az összetartó együttműködésre. Ma az ország szállodásainak és vendéglőseinek nevében beszélünk. Szavunk meghallják ugy a kormánynál, mint a hatóságnál. Munkálkodjunk, szerezzünk hiveket ügyünknek és látni fogjuk, hogy mint minden igazságos tan, ugy a mi lelkes, nemes és igazságos ügyünk is diadalt fog aratni. Ezt adja meg nekünk a magyarok Istene! Ezzel bezárom, szövetségünk első rendes közgyűlését.

Seres: Kedves kötelességet vélek teljesíteni, hogy mielőtt innen eltávoznék, hálás köszönetet mondjak az alelnök urnak az ülés vezetéseért és azon eljárásért, melylyel szeretett elnökünknek: Gundel Jánosnak teendőit egy évre magára vállalta és ezzel az ő visszatérését lehetővé tette.

(Hosszan tartó éljenzés!)

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétel Budapest, 1901. október hó 24-én, a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata» üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár, Bittner Alajos, Blaschka István, Prindl Nándor, Stadler Károly, Fürst Tivadar, Wilburger Károly, Bokros Károly, Nosek Ignác, Sperl Flóris, Förster Konrád választmányi tagok.

Távollétöket igazolták: Vincze Lajos, Maloschik Antal, Tóth József, Kovács E. M., Glück Frigyes, Burger Károly, Barabás József választmányi tagok.

I. Elnök megnyitja az ülést s jegyzőkönyv hitelesítésül Fürst Tivadar és Wilburger Károly urakat kéri fel.

II. Az 1901. év szeptember hó 17-én tartott ipartársulati ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, tudomásul vétetett és hitelesített.

III. Elnök a felolvasott jegyzőkönyvben foglalt határozatokra vonatkozólag jelenti, hogy:

az «Eötvös-alap» országos tanítói egyesületnek a vidéki szegény tanítók Budapesten tanuló fiainak fizetés mentes déli ételmezésére vállalkozó vendéglősök összeírási jegyzéke átírat kíséretében megküldetett; továbbá, hogy:

dr. Váradi Antal orsz. magy. színművészeti akadémiai igazgató a néhány akadémia-növendék díjmentes déli ételmezése iránt az ipartársulathoz intézett írásbeli megkeresésére értesített, hogy 6 akadémiai növendék részesül a kért kedvezményben.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

IV. Bemutatott a budafoki dalárda zászló-felavató ünnepélyére szóló meghívó és az ahhoz mellékelt zászló-szeg.

Tudomásul vétetvén, a beküldött zászló-szegért 20 korona adomány megszavaztatott.

V. Bemutatott a «Budapesti pinczéregyesület» új helyiségének ünnepélyes megnyitására szóló meghívó.

Elnök e tárgyban előadja, hogy az egyesület, igen szépen berendezett új helyiségében, mely egyúttal körhelyiség is, folyó 22-én délután, igen kedves családi jellegű ünnepélyt rendezett, mely azonban igen nevezetes azért, mert az ezen alkalommal ott rendezett háromszoros arcképleleplezés (Kammer, Gundel, Glück) újabb örvendetes bizonyosága a vendéglősök és alkalmazottaik között tapasztalható jó egyetértésnek és tiszteletnek.

A választmány a pinczéregyesület által rendezett ünnepélyről, az elnök úr előadása alapján örömmel vett tudomást és Stadler Károly indítványára elhatározta, hogy a pinczéregyesületet az eddig tanúsított dicséretes haladásra való buzdításképen szeretettel üdvözli. Azért a becsülésre méltó, megtisztelő ünnepélyért pedig, melyet az ipartársulat három vezéregyénisége arcképének leleplezése által maradandó emléküvé avatott, őszinte köszönetét nyilvánítja.

VI. Bemutatott az egri «Dobó-szobor»-bizottság gyűjtésre buzdító körlevele és az ahhoz csatolt 371. számú gyűjtő-ív.

A gyűjtés még az ülés alatt nyomban megkezdetvén elhatároztatott, hogy az a másnapi reggeli gyülekezésnél folytatandó lesz.

VII. Bemutatott a székesfővárosi tanács 62252/901. VII. sz. határozata, melylyel a törvényhatóság közgyűlése által az ipartársulati szakiskola részére engedélyezett 1000 korona segélyt a folyó évre is kiutaltványozta.

Köszönettel vétetett tudomásul.

VIII. Előterjesztetett özv. Kommer Ferenczné levele, melyben 100 koronát küld az ipartársulatnak a néh. férje, Kommer Ferencz által a menedékhely-alap gyarapítására szánt 1000 koronás adományból még hiányzó 400 korona részbeni pótlására, azzal az értesítéssel, hogy ugyanezen célra felajánlja a temetkezési egyesület pénztárából néh. férje után részére járó 300 koronát is, miáltal az adomány teljes lesz.

A választmány a nagylelkű adományt köszönettel fogadta és elhatározta, hogy ezt özv. Kommer Ferenczné előtt írásban is tolmácsolja.

IX. Felolvastatott az «Egyetemi kör» elnökségétől érkezett levél, melyben a nevezett elnökség az egyetemi ifjak nyomorának megdöbbentő képét adja és azzal a kéréssel fordul az ipartársulathoz: eszközölné ki, hogy a nyomorral küzdő, szegény egyetemi hallgatók a vendéglősöknél fizetés-mentes étkezésben részesüljenek.

A választmány ez ügyben akként határozott, hogy: habár a vendéglősök ily irányu jótékonyágát az «Eötvös

alap» országos tanító-egyesület már kimerítette, sőt az országos színészeti akadémia és még más tanintézetek is igénybe vették, az egyetemi kör elnökségének átiratát mégis köröztetni fogja a tagtársak között s a kör elnökségét a körzés eredményéhez képest értesíteni.

X. Előterjesztetett a Szállodások, vendéglősök, stb. orsz. nyugdíjgyesületétől érkezett átirat, melynek kapcsán a következő jegyzőkönyvi kivonatot küldte az ipartársulatnak:

Kivonat a Sz. V. K. P. Ks. Orsz. nyugdíjgyesülete igazgatóságának 1901. évi szeptember hó 28-án tartott rendes havi ülése jegyzőkönyvéből.

693.

Jogtanácsos bemutatja Sauer István éthordó v. tagnak François Lajos ur ulján beterjesztett következő indítványát:

Nagyságos uram!

Bátorkodom jelen alázatos előterjesztésemet továbbközlés végett becses tudomására adni.

A sz. v. p. k. orsz. nyugdíjgyesület célja lévén elaggott, munkaképtelen tagok segélyezése, elsősorban a tagok létszámát kell emelni.

Ez a mai viszonyok között igen nehezen megy.

Éltesebb pinczerek, akik ezen egylet fontosságát már meg tudják becsülni, azzal állanak elő, hogy mire nyugdíjképesek lesznek, már ugy sem élnek és így a befizetett összegük önekik semmiféle jövőt nem biztosít, fizessenek a fiatalok, akik hasznát fogják venni. És ez részben igaz is. A tanoncaink pedig nem tudják még ezen egylet üdvös voltát megérteni.

Hogy ezen bajon segítve legyen, bátorkodom a nagyon tisztelt elnökségnek a következő módot a tagok szaporítására ajánlani.

Minden munkaadó, legyen az szállodás, korcsmáros vagy kávé, csak 3 évi szerződésre fogadja fel tanonczát.

Amint a szerződés megkötött, az illető munkaadó irassa be tanonczát 600 kor. nyugdíjigénnyel a nyugdíjgyesületbe és egészen a felszabadulás idejéig a munkaadó fizesse meg a nyugdíjrészteteket, az illető tanoncz után.

Ha a tanoncz felszabadul, akkor a munkakönyvét a befizetett nyugtákkal együtt át kell neki adni és ez egyike lesz a legjobb és legszivesebben elfogadott felszabadulási ajándéknak és emléknek.

Hogy pedig a munkaadó ezáltal ne legyen megrovódítva, a szerződésben kötelezett havi fizetést a tagsági díjjal arányban alacsonyabbra lehetne megállapítani, miáltal a tanoncz takarékosagra is szoktattatnék.

Ha most még az orsz. nyugdíjgyesület elnöksége a vendéglősök ipartársulatának elnökségét arra kéri, hogy a nagyon tisztelt munkaadók bizonyos idő lefolyása után, mondjuk 1904 január 1-től csak oly pinczereket, szakácsokat stb. fognak alkalmazni, akik 3 évig az ipariskolát végezték és a nyugdíjgyesület tagjai, ezáltal azt fogjuk elérni, hogy jövőben csak igazi pinczér lehet pinczér és a nyugdíj tagok számának a szaporodása biztosítva lesz.

Ezt bátorkodom a nagyon tisztelt elnökségnek szerény belátásom szerint becses tudomására adni.

Budapest, 1901. szeptember 26. Sauer István s. k. pinczér. «Pilseni sörcsarnok.»

Az indítványhoz a jelen voltak csaknem mindenike hozzászólt; jogtanácsos általában nagyon helyesli az indítványt, de kiemeli, hogy téves az a nézet, mintha az idősebbek egyesületünknek hasznát nem látnák, mert ép ezek, esetleg már egy évi biztosítás után is a 14. §. 3. bekezdése alapján már állandó évi ellátásban részesülhetnek; ezek után:

az igazgatóság egyhangú helyesléssel fogadta az indítványt, utasítja jogtanácsost, hogy annak értelmében a magy. vendéglősök orsz. szövetségéhez, a budapesti vendéglő, etc. ipartársulata elnökségéhez átirjon és ezen egyesületeket az indítvány értelmében egyöntetű eljárásra

kérje, s főleg a tanonczoknak szerződés melletti felvételét szorgalmazza. A kivonat hiteletül: szállodások, vendéglősök, kávé, s pinczerek és kávésegédek országos nyugdíjgyesülete.

Dr. Solti Ödön.

A beküldött indítvány igen élénken tárgyalatván, kimondatott, hogy annak végrehajtása, a javaslatba hozott módon nem lehetséges. Azonban figyelemre méltó; de alapos megfontolást igényel. S ez oknál fogva bővebb tárgyalása és az érdemleges határozat máskorra halasztatott.

XI. Előterjesztetett az Országos magyar kertészeti egyesület átirata, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy az egyesület József főherceg ő fenségének legfőbb védnöksége és dr. Darányi Ignác m. kir. földmivelésügyi miniszter védnöksége és a m. kir. földmivelésügyi miniszterium támogatása mellett 1902. év május hó 3—12-ig nemzetközi kertészeti kiállítást rendez.

A kiállítás célja: a hazai kertészet fejlesztése, az ország nemzetgazdasági viszonyainak előmozdítása és főként az idegenforgalom emelése.

Az egyesület elnöksége azzal a kéréssel fordul az ipartársulathoz, hogy a kiállítás nagy munkájában támogassa s e végből a kiállítás részére jutalom-díjat adományozzon.

Az egyesület kérelme teljes mértékben méltányoltatván, elhatározatott, hogy az ipartársulat a tervezett kertészeti kiállítás részére — később megjelölendő feltételek mellett — két 50—50 koronás jutalom-díjat adományoz.

XII. Az országos szövetség folyó évi szeptember havában tartott első évi közgyűlése alkalmával felmerült rendkívüli költségekről szerkesztett kimutatás az előző ülésben hozott határozatnak megfelelően bemutatattván,

Megállapított, hogy a 650 korona 85 fillért tevő költségből az ipartársulatot 114 K., a nyugdíjgyesület 114 K., a rendelkezési alapot 422 K. 85 fillér terheli.

XIII. A nemzetközi vendéglős szövetség által az 1902. évben Budapesten tartandó közgyűlés érdekében szükséges intézkedések tárgyában hozandó határozatok

Glück Frigyes ur távolléte miatt elhalasztattak.

XIV. Az üresedésben lévő 4 választmányi tagsági hely és egy számvizsgálói tisztség betöltése az idő rövidege miatt szünetelt elhalasztatott.

XV. Előterjesztettekabeérkezett segély iránti kérvények. A kérvények tárgyalása alapján Gaszt József részére 30 K., Brunner Miklós részére 20 K., Özv. Urbacek Jánosné részére 20 K., Özv. Gagel Anna részére 10 K. és Gruber Gotthard részére 10 K. az ipartársulat pénztárából segélyképpen kiutalványoztatott.

Özv. Maurer Ferenczné kérvénye, minthogy folyamodó életmódjánál fogva segélyre igényt nem tarthat, nem vétetett figyelembe.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett.

Különfélek.

Jelentés a budapesti (ipari) munkaközvetítő intézet működéséről az 1901. év III. negyedében.

A remény, hogy a munka az arra kiválóan alkalmas nyári időszakban nagyobb lendületet fog venni, sajnos, beigazolást nem nyert, mert a fém- és építőiparban a pangás tovább tartott és a többi iparokban sem mutatkozott nagyobb tevékenység.

Daczára e körülménynek azonban a férfi munkánál ugy a jelentkező munkások száma, mint a munkakinálat emelkedett; mert a f. é. II. negyedével szemben a III. ik negyedben a jelentkező munkások száma 18,286 helyett 19,366-ot tett, míg a kínálat 9539 helyett 11,544-nek mutatkozott.

A női munkánál a munkát keresők száma majdnem ugyanaz, mint a II-ik negyedben volt; a munkakinálat

azonban jelentékenyen apadt, illetve 1441-ről 1137-re süllyedt.

A tanoncoknál ellenben emelkedés mutatkozik, úgy a keresetnél, mint a kínálatnál; csak hogy míg a szaporulat a munkakeresletnél csekély, 658 helyett 713, a munkakínálatnál már jelentékenyebb, 1063 helyett 1210.

A mi már most az intézet működését e III-ik negyedben illeti, az jelentékenyen túlhaladja nemcsak a f. évi II-ik negyedét, hanem a múlt év III-ik negyedét is; s egyáltalán a legkedvezőbb az intézet életbelépése óta lefolyt negyedévek eredményei közt; a mennyiben a f. é. II-ik negyedében az elhelyezettek összege 8677, a múlt év III-ik negyedében 8953, a f. é. III-ik negyedében ellenben 10,564.

Kitűnik ebből, hogy e negyedben naponta átlag 115 egyén nyert elhelyezést.

Az elhelyezettek százaléka a munkakeresletet és munkakínálatot illetőleg is kedvezőbbeknek mutatkoznak; mert míg a múlt évben a férfi-munkát keresőknek csak 21,3%-a és a nőieknek csak 33,4%-a nyert munkát; a férfi-munka kínálatnak pedig csak 59,9%-a és a női munkakínálatnak csak 69,1%-a volt kielégíthető: addig a folyó év III-ik negyedében a kielégített kereslet százaléka 37,9%, illetve 40,6%, a kínálatéi ellenben 71,6%, illetve 62,9%.

A vidéki elhelyezés aránya a budapestihez csekély változást mutat, de állandóan igen jelentékeny; az elhelyezetteknek ugyanis több mint egy negyede vidékre közvetített. Így a vidékre elhelyezettek %-a volt a II-ik negyedben 28,7, a III-ik negyedben pedig 26,6.

Jelentékenyen nagyobb lenne a százalék és az elhelyezettek mennyisége is, ha a vidéki munkaadók nagyobb munkabéreket helyeznének kilátásba; minthogy azonban a munkabér Budapesten a vidékinél nagyobb s számos munkás családja miatt is Budapesten óhajt maradni, számos vidéki kereslet nem volt kielégíthető; különösen mutatkozott ez az asztalosok-, bognárok-, kádárok-, szíjgyártók- és kovácsoknál.

Nagy hátránya a vidéki elhelyezésnek, hogy számos munkaadó a bért, mit fizetni hajlandó, nem közli s akkor sem nyilatkozik, ha ez iránt az intézet föl hívja.

Való ugyan, hogy kockázattal jár a bérre nézve ígéretet tenni, míg a munkás egyénisége, képessége és szorgalma ismeretlen; másrészt azonban természetes, hogy a munkás messze vidékre fél menni, ha bére felől tájékozást nem nyer; mert nemcsak az oda utazás, hanem a vissza utazás költsége is rája nehezedik; ha pedig tevékenysége kellő díjazásban nem részesül, idegen helyen, minden segély nélkül, a nyomornak esik áldozatul.

A vidéki kínálatok sokkal előbb és gyorsabban nyeréne kielégítést, ha a munkaadók egy gyenge vagy közepes munkás díját neveznék meg, mint legkisebb bért, melyet fizetni hajlandók és a nagyobb díjat is emlitenék

fel, melyet egy képzetesebb, ügyesebb munkásnak készek fizetni.

A munkabérnek két szélső határát ismerve, előbb fogja magát a munkás elhatározhatni; mert a kockázat reá nézve sokkal kisebb lesz.

Óhajtandó, hogy a munkaadók figyelemmel a munkások helyzetére, jövőre ez eljárást kövessék.

Az ez év három negyedében elért eredmény, dacára a szomorú munkaviszonyoknak, igen jelentékeny; az elhelyezettek száma ugyanis, miként az a táblázatból kitűnik, 24,433.

Kedvezőtlenül befolyásolta a közvetítést és panaszokra — hogy nem megfelelő munkást ajánl az intézet — adott okot azon körülmény, hogy az intézet az iránt nincs tájékozva, hogy a munkás a tanult ipar, mely munkanemében bir nagyobb gyakorlati kiképzéssel s bármennyire is igyekezik a munkás kikérdezése által felvilágosítást nyerni, biztos tájékozást még sem kap. Ennek oka abban rejlik, hogy a munkakönyv arra, hogy a munkás iparának, mely munkanemében volt gyakrabban alkalmazva, felvilágosítást nem ad; a munkás pedig, ha hozzá kérdés intéztetik, vajjon azon munkanemben, melyben a munkaadó gyakorlott munkást kíván, bir-e jártassággal arra, ha nincs is úgy; — csak hogy munkát kapjon — igennel válaszol. Ez okból az intézet végrehajtó-bizottsága azon javaslatot fogja a választmány elé terjeszteni: miszerint kérje fel a keresk. miniszter ur ő excellentiáját, hogy intézkedjék, miszerint a munkaadók a munkakönyv 3-ik rovatában ne csak az illető munkás iparát írják be, hanem az ipar azon munkanemét is, melyben az náluk foglalkozott. Ha ez megtörténik, az intézet biztos alapon fogja ajánlásait megtehetni.

Habár az intézet, rövid fennállását véve figyelembe, más hasonló intézeteknél már is kedvezőbb eredményeket ért el, azok jelentékenyen nagyobbak lennének, ha számos gyár a régi kényelmesebb — de a munkásra nézve hátrányos eljárást nem követné és a munkásokat az intézet mellőzésével a gyár előtt kínálkozó közül nem választaná ki.

Ez eljárást már humánitási szempontból, illetve azért kellene mellőzni, hogy mindig a leghosszabb ideig munkanélkül levő egyén, tehát ki leginkább szorul munkára, nyerhessen első sorban foglalkozást. De a munkaadók saját érdeke is az intézet igénybevételét követeli; mert ha munkapangáskor, a házaló és a gyárak előtt gyülekező munkásokból a munkásszükséglet fedezhető is, munkaszaporodásnál ez már lehetséges nem lesz és az intézet sem lesz képes a kívánalmaknak megfelelni, mivel a munkások, ha csak ritkán nyerhetnek alkalmas helyet az intézetnél, attól el fognak szokni és nem találják majd érdekükben levőnek, hogy ott magukat bejelentsék és naponta az üres helyek után tudakozódjanak.

Budapest, 1901. október havában.

Az igazgató.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyministerium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(IX. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1901. november hó 21. és 22-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcza felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi november hó 3-án.

**Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.**
Lónyay. Hazay.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
 legtisztább égvényes
SAVANYU-KŰT
 legjobb asztali- és üdítő ital,
 kitűnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
 gégebajoknál, gyomor- és holyaghurtnál.
 Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI'S
ELISA-BETH SALZBAD
BUDAPEST-KELENFÖLD

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő kir. fensége udvari szállítója.

Főüzlet:

Fióküzlet:

IV., Vámház-körut 4. IV., Kishid-utcza 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi parisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltesű palaczküreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palaczkür osztályából.

==== Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter. ====

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palaczkür-megrendelés: telefon-szám 56—58.

SEC

SEC

*Talisman*TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}*Promontor*

(Budapest.)

DÉPOSÉ.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANCOIS & Co.
PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.